

Plenum

Torsdag 27.6.2019 kl. 12.02—17.43

3.3. Muntlig fråga om att lösa vårdarbristen (Peter Östman kd)

Muntligt spörsmål MFT 3/2019 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Tuula Haatainen: Nästa fråga, ledamot Östman.

Debatt

16.48 **Peter Östman kd:** Arvoisa puhemies! Hoitajamitoitusmuutoksista huolimatta meillä on Suomessa iso hoitajapula ja oikeastaan hoitajavaje. Monet suomalaiset hoitajat käyvät töissä Ruotsissa tai Norjassa, ja jotkut ovat muuttaneet pysyvästi. Miksi? Koska naapurimaissa palkkataso on parempi ja työtaakka on kevyempi. Jotkut hoitajat myös vaihtavat toiseen ammattiin jonkin ajan jälkeen, monet loppuunpalamisen vuoksi. Liukuhihnatyö, minuuttiaikataulut ja yksityiskohtiin ulottuva raportointi ja ohjaus synnyttävät stressiä. Olisiko tässä asiassa syytä oppia presidentti Paasikiveltä, että kaiken viisauden alku on tosiasioiden tunnustaminen? Ongelmaa on lähdettävä purkamaan ratkaisemalla hoitajapula, ja se maksaa.

De ökade behoven inom äldreomsorgen löses inte varken genom en social- och hälsovårdsreform eller en förvaltningsreform inom landskapen. Vi har brist på vårdare. Hur har regeringen tänkt lösa det här, och var hittar finansieringen?

Mikä on [Puhemies koputtaa] hallituksen suunnitelma: miten saamme tarvittavat hoitajat töihin, [Puhemies koputtaa] ja mistä löydetään rahoitus?

16.50 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeä kysymys. Kiitän teitä, edustaja, siitä, että nostitte esiin yhden Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon isoimmista haasteista, sen, minkälaisia työoloja me tarjoamme tällä sektorilla ihmisille tärkeiden palveluiden toteuttamiseksi. Voidaan jo sanoa, että vanhustenhuollon kriisi, jota olemme eläneet, [Arja Juvonen: Vuosikausia!] todistaa oivallisella tavalla sen, että meillä on kymmeniätuhansia hoitajia tämän alan ulkopuolella juuri sen vuoksi, että myös työolosuhteet voisivat haastaa työntekijöitä vähemmän. Siksi iso kysymys tulee olemaan koko sosiaali- ja terveydenhuollon ja sen sektorien puolesta siinä, miten me ensinnäkin motivoimme alan ammattilaisia uskomaan siihen, että me voimme kehittää ja parantaa näitä palveluita tavalla, joka lisää työhyvinvointia, vähentää uupumusta ja varmistaa näiden palveluiden tulevaisuuden, mutta samalla se vaatii rahaa, niin kuin esitittekin. [Puhemies koputtaa] Tässä suhteessa hallitus on varautunut näihin isoihin asioihin [Puhemies: Aika!] myöskin taloudellisesti.

Punkt i protokollet PR 24/2019 rd

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.51 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Haluan kiittää ministereitä siitä, että te kiititte minua kysyjänä siitä, että tämä on tärkeä kysymys, mutta en löytänyt teidän vastauksestanne oikeastaan sitä, mitä minä kaipasin, eli sitä, mikä on hallituksen suunnitelma. Siis sen lisäksi, että nyt muutetaan hoitajamitoitusta, tiedämme, että lähivuosina tulemme tarvitsemaan tuhansittain uusia hoitajia. Miten me pystymme houkuttelemaan heitä alalle, missä palkkataso on alhainen ja työtaakka on liian kova? Jos löytäisitte vastauksen tähän kysymykseen, niin minäkin olisin tyytyväinen ja kiittäisin ministereitä. [Kokoomuksen ryhmästä: Koska hoitajamitoitus tulee?]

16.52 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin, kiitetään heti alkuun siitä, että vaaditte vastausta, ja pyrin nyt olemaan seikkaperäisempi. Näin ollen totean heti alkuun, jottei minuutti kulu asioiden avaamiseen sen kummemmin, [Oikealta: Nyt meni jo!] että vanhuspalvelulain päivittämiseen on varattu kymmeniä miljoonia rahaa, mikä liittyy siihen ympärivuorokautiseen hoivaan liittyvään kysymykseen, voidaanko säätää sitova henkilöstömitoitus. [Oikealta: Voidaan!] Se tullaan säätämään tämän hallituksen toimesta useiden vuosien odottelun jälkeen. [Kokoomuksen ryhmästä: Se on muutaman tunnin työ!] Lisäksi kotihoitoon on tulossa satsauksia kymmeniä miljoonia, jotta kotihoidon osalta voidaan puuttua niihin epäkohtiin, jotka siellä ovat. Tärkeintä kaikessa on se, että tämä hallitus on luopunut sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksen toteuttamisesta tavalla, jonka tavoitteena oli taloudellinen säästö eli 3 miljardin säästö. Siinä nyt alkuun.

16.52 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt minä olen todella hämmentynyt. Ministeri, sanoitte, että ”voidaanko nostaa”. Hyvä tavaton sentään, ensin te, hallitus, olette pettäneet yrittäjät, sitten te petätte kansan [Hälinää] lupaamalla satsasen ja syömällä sananne, ja nyt sitten vielä te petätte hoitajat. [Kokoomuksen ryhmästä: Ja vanhukset!]

Siis kello käy, kello on kohta 17.00, monessa hoivalaitoksessa parasta aikaa syödään päivällistä ja sen jälkeen kiireen vilkkaa lähdetään yöpuulle. Kuvitelkaa, ihmisiä laitetaan nukkumaan ihan liian aikaisin sen takia, että ei ole riittävästi auttavia käsiä. Kaiken a ja o on riittävät hoitajan kädet siellä hoivalaitoksissa, [Paavo Arhinmäki: Samaa mieltä!] ja kyllä te kaikki tiedätte — ministerit, tiedätte, hallitus tietää, kansanedustajat tietävät — että se vaatii rahaa.

Kyllä kansa arvostaa hoitajia ja hoitavia käsiä, ja kansa arvostaa suomalaisia vanhuksia. [Puhemies: Kysymys!] Millä tavalla te tulette tekemään sen, että niitä hoitajia saadaan lisää, ja millä aikajänteellä tuotte sen hoitajamitoituksen? Te olette luvanneet, ja nyt, ministeri, viimeksi sanoitte, että kesä tulee [Puhemies koputtaa] ja asiat seisovat. Vanhukset eivät odota.

16.54 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sanon heti alkuun, jottei tule väärää käsitystä edustaja Juvoselle eikä muille-

Punkt i protokollet PR 24/2019 rd

kaan, että sitova henkilöstömitoitus säädetään. [Oikealta: Hoitajamitoitus?] Se on hallitusohjelmassa, ja sitä on nyt odoteltu.

Ja nyt kerron teille suoraan, mikä ero on tässä asiassa: Jos eduskunta tekee tämän henkilöstömitoituksen säädön, [Ben Zyskowicz: Muutaman tunnin työ!] niin kun täällä lain-säädäntövalta on maan korkeimmalla päättävällä elimellä, se voidaan tehdä heti, vaikka kesäkuukausina, [Ben Zyskowicz: Muutaman tunnin työ, sanoi Kiuru viime kaudella!] mutta hallituksen on sitouduttava yhteisiin pelisääntöihin lainvalmistelusta, mikä johtaa siihen, että tämä henkilöstömitoituksesta säätäminen on laitettava lausuntokierroksille kuntiin.

Hyvästä lainvalmistelusta on puhuttu, ja uskon, että myöskin edustaja Juvonen tarkoitti varmasti sitä, että näissä asioissa on hyvä luottaa hyvään lainvalmisteluun, ja tästä varmasti olemme yksimielisiä. Tämä tehdään niin nopeasti kuin pystytään, ja luotan siihen, että eduskunnan iso tahtotila, lähes kaikkien puolueiden yhteinen tahtotila, on se, että [Puhemies: Aika!] tämä sitova henkilöstömitoitus säädetään lopultakin lakiin.

16.55 Paula Risikko kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä on ollut hyvää keskustelua, ja entisenä, koulutuksen saaneena hoitajana mutta myöskin opettajana kysyn, että kun siellä hallitusohjelmassa lukee ”henkilöstömitoitus” ja te lupasitte hoitajamitoituksen, niin kummasta on kysymys? Voiko teihin luottaa, että se on hoitajamitoitus?

16.55 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Tämä oli hyvä kysymys edustaja Risikolta senkin takia, että näyttää siltä, että rakkaalla lapsella on monenlaisia nimiä, ja voisiko sanoa näin, että myöskin yhtymäkohtaa tähän näkökulmaan tuo hyvin teidän kysymyksenne. On tarkoitus nimenomaan tehdä hoitajamitoitus. Maan pitkä tapa on ollut se, kun me tosiasiassa tässä oikein peiliin katsomme, että emme ole aina voineet puhua hoitajamitoituksesta. Kuka on asiakkaan rajapinnassa se läheisin työntekijä, ja miten se on mitoituksessa huomioitu? Tältä osin suosituksissa on parantamisen varaa. Nyt lähdetään siitä, että sitova mitoitus tulee lakiin, ja tämä tulee nyt toteutumaan, edustaja Risikko. Uskon, että tämä on tärkeä asia. Olette tätä asiaa seurannut kanssani vuodesta 2012.

16.56 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vahvistan nyt hallituksen puolesta, että 0,7:n hoitajamitoitus, siis koulutetut hoitajat mitoituksen piirissä, tulee toteutumaan. [Ben Zyskowicz: Milloin voimaan?] — Sitten kun se on valmis esityksenä tänne eduskuntaan. [Ben Zyskowicz: Milloin voimaan?] — Niin nopeasti kuin se on mahdollista.

Sanon vielä toisen asian, joka minusta on yhtä tärkeä kuin pelkästään tämä hoitajamitoitus. Ne resurssit tarvitsee sinne lisätä, mutta oleellista on myöskin se, että päästään ennaltaehkäisyyn ja kuntoutukseen, erityisesti ikäihmisten osalta. Meillä hoidetaan aivan liian nopeasti lääkkeellä sänkyyn ikäihmisiä, mikä johtaa käytännössä siihen, että liikuntakyky menee ja sen jälkeen näitten ihmisten palaaminen normaaliin elämään on todella vaikeata. Sen takia hallituksen on myöskin erittäin tärkeitä satsata tähän ennalta ehkäisevään kuntoutukseen.

Minä kun olin tammikuussa sairaana ja jouduin muutaman viikon makaamaan tunnetuin seurauksin, niin siellä ylilääkäri totesi, tuolla Kiljavan kuntoutussairaalassa, että jos huolehditte siitä, että ennaltaehkäisy ja kuntoutus saadaan laitettua kuntoon ja että siellä on

Punkt i protokollet PR 24/2019 rd

[Puhemies koputtaa] riittävästi resursseja, niin [Puhemies koputtaa] tilanne on sellainen, että voidaan säästää 4,5 miljardia saman tien kustannuksista [Puhemies koputtaa] — ilman, että laatu heikkenee. [Arja Juvonen: Sitä kuntoutusta tekee tavalliset hoitajat!]

Frågan slutbehandlad.